

॥ प्रजापतिरुवाच ॥ विभजात्मानमित्युक्तस्तेनास्मि सुमहात्मना । कथमात्मा विभज्यः स्यात् संशयो ह्यत्र मे महान् ।

इति चिन्तयतस्तस्य श्रीमित्येवोत्थितः स्वरः । स भूमावन्तरोच्चे च नाके च कृतवान् स्वनं ।

तच्चैवाभ्यसतस्तस्य मनःसारमयं पुनः । हृदयाद्देवदेवस्य वषट्कारः समुत्थितः ।

भूम्यन्तरीक्षनाकानां भूयः स्वरात्मिकाः पराः । महास्मृतिमयाः पुण्या महाव्याहृतयोऽभवन् ।

कृन्दसां प्रबरा देवो चतुर्विंशच्चराऽभवत् । तत्पदं संस्मरन्दिद्यं सावित्रीमकरोत् प्रभुः ।

चक्षुषामाथर्व्यजुषश्चतुरो भगवान् प्रभुः । चकार निखिलान् वेदान् ब्रह्मयुक्तेन कर्मणा ।

ततो मनसि तस्यैव स्वनः सनक एव च । सनातनश्च भगवान् वरदश्च सनन्दकः ।

सनत्कुमारश्च विभुस्तत्र जज्ञे सनातनः । मानसा रुद्रपूर्वा वै दत्तेते षण्महर्षयः ।

ब्रह्माणं कपिलश्चैव षडेतान् ब्रह्मयोगिनः । यतयो योगतन्त्रेषु यान् सुवन्ति दिजातयः ।

ततो मरीचिमन्त्रिश्च पुलस्त्यं पुलहं कृतुं । भृगुमङ्गिरसश्चैव मनुश्चैव प्रजापतिं ।

पितृंश्च सर्वभूतानां सदेवासुररक्षसां । महर्षीन्सृजत् शम्भुरष्टावेतांश्च मानसान् ।

एते युगसहस्रान्ते याश्चैषामभवन् प्रजाः । कल्ये निःशेषमुक्ते वै ततो गच्छन्ति निर्दृतिं ।

ततो वर्षसहस्रान्ते उत्पत्तिस्तु विधीयते । एतेषामेव देवानां प्रजाकारणयोगिनां ।

किन्तु कर्मविशेषेण देवतानां युगे युगे । नामजन्मविशेषाश्च तथा युगविपर्ययः ।

अङ्गुष्ठाद्विष्णोर्दक्ष उत्पन्नो भगवानृषिः । तस्यैव तु पुनर्भार्या वामाङ्गुष्ठादजायत ।

तत्र तस्याभवन् कन्या विश्रुता लोकमातरः । याभिर्न्याप्तास्त्वयो लोकाः प्रजाभिर्मनुजाधिप ।

अदितिश्च दितिश्चैव दनुं प्राधां मुनिं तथा । खशामनायुषां कद्रुं विनतां सुरभीं तथा ।

दरां क्रोधवशाच्चैव सुरसाश्च त्रयोदश । एताश्चैव तु दुहितुः प्रददौ कश्यपाय तु ।

प्रजाः सञ्चिन्त्य मनसा गतिज्ञेनान्तरात्मना । अरुन्धतीं वसुं यामीं लम्बां भानुं मरुत्वतीं ।

संकल्पाच्च मुहूर्त्ताच्च साध्यां विश्वाच्च भारत । मनवे ब्रह्मपुत्राय दत्त एता ददौ दश ।

ततः सर्वानवद्याङ्गीः कन्याः कमललोचनाः । पूर्णचन्द्रानना दिव्या गन्धवत्यो मनोरमाः ।

कीर्त्तिं लक्ष्मीं धृतिं तुष्टिं बुद्धिं मेधां क्रियां तथा । मतिं पुष्टिश्च लज्जाश्च दत्ते धर्माय वै ददौ ।

आचेयश्चैव यो भूतस्तस्य तोयात्मकः प्रभुः । पुत्रो ग्रहाणामधिपः सरस्वः शुक्लमिच्छहा ।

तस्मै नक्षत्रयोगिन्यः सप्ताविंशतिरुत्तमाः । रोहिणीप्रमुखाः कन्या दत्तः प्राचेतसो ददौ ।

एतासां पुत्रपौत्रांश्च प्रोच्यमानान्मया शृणु । कश्यपस्य मनोश्चैव धर्मस्य शशिनस्तथा ।

अर्यमा वरुणो मित्रः पूषा धाता पुरन्दरः । लघ्वा भगो ऽंशः सविता पर्जन्यश्चेति विश्रुताः ।

अदित्यां जज्ञिरे देवाः कश्यपालोकभावनाः । दित्यां पुत्रद्वयं जज्ञे कश्यपादिति नः श्रुतं ।

हिरण्यकशिपुश्चैव हिरण्यक्षश्च वीर्यवान् । दावप्यमितविक्रान्तौ तपसा कश्यपोऽपमौ ।

हिरण्यकशिपोः पुत्राः पञ्चैव सुमहाबलाः । प्रह्लादश्चैव संह्लादस्तथाऽनुह्लाद एव च ।

हृदश्चैव तु विक्रान्तः पञ्चमोऽनुहृदस्तथा । प्रह्लादस्य त्रयः पुत्रा विक्रान्ताश्च महाबलाः ।